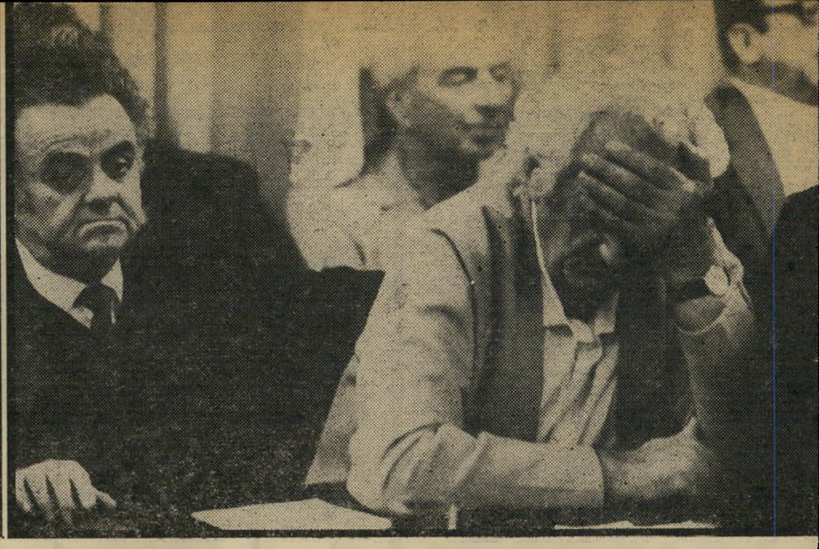

אוי לעיניים!

עובדיה פורת מסתיר את עיניו בייאוש לשמע דבריהם של חבריו בחטיבת רפ"י התובעים ללכת עד הסוף, אפילו עד כדי פילוג. לידו יושב נציג רפ"י ב**דבר**, העיתונאי מאיר („מוריק") בראלי.

מזכירו של ביג'יי

אלחנן ישי, מי שהיה מזכירו של דוד בן־גוריון עד יומו האחרון, ולשעבר ראש אגף הנוער והנח"ל במישרד־הביטחון, תובע לקבל רצון הרוב במיפלגה וללכת לממשלת מיעוט.

שלג דיין

הדפוק הנצחי

שר־התחבורה שמעון פרס, כשהבעת ייאוש על פניו מקשיב לנאומו של משה דיין. בכנס ניסה פרס לטעון כאילו אינו גרור של דיין וכי הוא המתייצב מול דיין ומנסה למנוע ממנו פרישה מאחריות. לידו יושב סגנו, גד יעקבי, הנראה כמי שנהנה מהמצב אליו נקלע פרס.

לומר למשה ולדיין שהם לא צריכים לעזובו" קרא לעומתו דיין בשמץ של לעג שרק הוא הבינו: „גם שמעון ופרס לא צריכים לעזובו"

או כשהד"ר מיכאל („מיקי") בר־זוהר העלה בסוף הדיונים הצעה להצבעה. דיבר ודיבר ונימק את הצעתו, עד שדיין קרא לפתע לעברו: „מה שאתה מציע זה בדיוק ההיפך מההחלטה הקודמת שכבר קיבלנו. כמה שאני מנומנם אני עוד תופס מה שקורה!" בר־זוהר, נעלב עד עומק נשמתו מהנזיפה הפומבית שקיבל מרבו, ניסה להתגונן: „אבל משה... הרי אתה בעצמך אמרת את זה..."

אולם זה לא עוזר לו. שכן בסופו של דבר ברור שלא חשוב מה יגידו כל אנשי צבאו המרטי של הגנראל דיין, חשוב מה שהוא ירצה ויחליט. הם לא יקבלו שום הצעה בניגוד לדעתו. וגם אלה שניסו להסביר ולשכנע את דיין לחזור בו מהחלטת הסרישה שלו ולהמשיך לכהן כשר־הביטחון, ידעו שהם יצביעו בסופו של דבר בעד מה שירצה דיין, אפילו תהיה זו החלטה לתבוע בכל תוקף הקמת ממשלת־חירום לאומית, אך לא להתנגד להקמת ממשלת־מיעוט. אולי זה אבסורדי, אבל זה מה שרוצה דיין: לאכול את העוגה וגם לשמור עליה.

ולא היה זה האבסורד היחיד. „הצבעה בכנסת נגד ממשלת המיעוט שתציג גולדה מאיר פירושה פילוג." אמר דיין לחיילי הממשמעים, „ואני נגד פילוג. אם איננו רוצים לעזוב את המערך ולהתפלג צריך להחליט במפורש על כך."

וכולם הסכימו עימו שצריך להיאבק, אבל אסור בשום פנים להביא לפילוג.

אבל קצת אחר־כך, בקריאת ביניים תוך כדי דבריו של הד"ר בר־זוהר, אמר דיין בדיוק את ההיפך: „אם נחליט שלא לתמוך בממשלה בכנסת, פירושו של דבר שמחליטים על פילוג. אז נחליט על פילוג."

וכולם הסכימו איתו גם הפעם. מפני שדיין רוצה פילוג אבל אינו רוצה להתפלג, ולעומת זאת רוצה שכולם ידעו שאפשר שיהיה פילוג.

ואי־אפשר היה לדעת אם דיין מהתל באנשיו או מנסה להביכם כאשר דיבר, בטון של נביא־זעם כמעט על „מה שקורה לנו פה במדינה?" הוא סיפר על אובדן האמונה העצמית אצל הנוער, על כך שגילה תופעות בקרב החיילים המשוחררים המעידות על הירתעות מהמילחמה הבאה ו„יש מקום לחרדה מפני הירתעות זו."

אבל חס וחלילה, הוא לא היכה על חטא. לא היה בליבו צל של ספק שהוא נקי מהחטא שגרם לנוער הישראלי לסלוד ולהירתע מהמילחמה הבאה.

זאת יכולה היתה להיות פארודיה נהדרת, לוליא היה המחזה עצוב כל כך. ולרגעים, בתוך המהומה הגדולה, נדמה היה שרק איש אחד נהנה באמת מכל ההמולה ותוצאותיה: משה דיין, שבין נימנם, פי הוק, הערה סארקסטית ובדיחה, לא לקח כל כך ברצינות את עדר החסידים השוטים, שאיש מהם לא העז להעלות אפילו מילה אחת של ביקורת או ספקנות נגדו, גם לא כשהציע לכונן ממשלת־חירום לאומית בה יהיה רוב למערך. איך אפשר להקים ממשלה כזו, כשלפי כל חישוב אריתמטי יהיה המערך במיעוט בממשלה כזו, לדיין פיתרונים. אבל לגבי איש כמו דיין, נראה שאפילו חוקי המתימטיקה אינם תופסים.

האלו, רוחלה!

דיין שבמשך כל מהלך הישיבה התנדנד בין מצבי־רוח של שיעמום ושעשוע, ניצל הפסקה קצרה בדיון כדי לטלפן לאשתו, רחל.

ההצבעה

אנשי צבאו הפרטי של הגנרל דיין מרימים את ידיהם בתום בעד החלטה בנוסח „חצי תה וחצי קפה", הקוראת לחקמת ממשלת חירום לאומית, דיונים מייגעים שנמשכו יותר מארבע שעות, כשהם מצביעים אך לא לחצביע נגד ממשלת מיעוט, אם גולדה מאיר תקים ממשלה כזו.